

Vooraf gesprekje met de kinderen in de kerk.

Bijl meenemen. Wat doe je daarmee? Wie heeft dat wel 's gedaan?

Bomen omkappen – mag dat zomaar in het bos? Wie mag dat wel doen? [dia1]

En welke bomen? [dia2]

Gevaarlijk! Sowieso de bijl natuurlijk. Maar ook als je een boom gekapt hebt. [dia3]

Nu hebben we net in het stukje uit de bijbel ook gelezen over een bijl.

Wat zou Johannes daarmee bedoelen?

Alle slechte bomen worden omgehakt. Slecht = als het wel vruchtbomen zijn maar als ze geen vrucht opleveren. Dan staan ze alleen maar in weg. En kunnen ze beter omgekapt.

Maar bedoelt Johannes daar echt bomen mee? Het gaat om mensen! Mensen die wel kinderen van de Here zijn maar niet leven als kinderen van de Here. Waaraan je helemaal niet kan zien dat ze van de Here houden en voor de Here leven. Die worden omgehakt. Oei, dat klinkt niet zo mooi. Maar de bedoeling is ook dat ze dit horen en dat het hen aan het denken zet en dat ze wel gaan leven als kinderen van de Here! Daarover gaat het ook in de preek.

Volk van God, geliefde broers en zussen van Jezus Christus,

Afgelopen weken heb ik me een beetje verdiept in het Leger des Heils.

De meeste van u zullen dat Leger wel kennen [dia4], ze doen veel goed werk: in de winter soep uitdelen, de opvang van daklozen en verslaafden. Een aantal gemeenteleden hier werkt zelfs bij het Leger des Heils.

Maar het Leger is ook een kerkgemeenschap, met eigen uitgangspunten/leer. Ik kon daar weinig in ontdekken waar ik het niet mee eens kon zijn.

Wat me alleen wel opviel was, dat het Leger des Heils geen doop en avondmaal kent. Helemaal niets, geen kinderdoop maar ook geen volwassendoop. De reden is, naar ik heb begrepen, dat er in de christelijke kerken zoveel onenigheid over de doop is, dat ze het daarom maar helemaal niet doen.

Dat vind ik opvallend, omdat de doop juist een heel bijzondere en directe opdracht is van de Here Jezus zelf: [dia5] *ga dan heen, maak alle volken tot mijn discipelen, en doop hen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest.* Hoe kun je daar als christelijke gemeente nou onduidelijk over zijn? Terwijl aan de andere kant het Leger heel *straight* is als het gaat om niet roken en totaal geen alcohol drinken...

[dia6] Maar het is (helaas) waar: in de christelijke wereld is er veel gedoe rondom de doop.

Dat is niet iets van de laatste tijd, dat is al eeuwen zo. Discussie over de vraag: moet je nu ook de kinderen dopen, of alleen de mensen die bewust tot geloof zijn gekomen?

Tegenwoordig merk je hier in Nederland, met de groei van de evangelische kerken (baptisten, pinksterbeweging), dat er nogal wat mensen zijn die als kind al zijn gedoopt, maar die zich toch nog een keer laten dopen. Niet zelden tot verdriet van hun ouders en/of andere familieleden...

En je merkt dat gereformeerden en evangelischen elkaar in het gesprek erover ook niet echt bereiken. Aan de ene kant voel je zoveel verbondenheid in het geloof in de ene Heer Jezus. En aan de andere kant is er altijd maar weer die doop die verwijdering brengt...

Is het dan idd zo'n slechte gedachte (zoals het Leger des Heils) om het gewoon maar niet te doen? Heb je er ook geen onenigheid over!

Het feit dat de kleine Rosan hier vanmorgen gedoopt is, laat zien dat we in deze kerk de opdracht van de Here Jezus nog steeds serieus nemen, **en dus wel dopen!**

Tegelijk denk ik dat er rondom het begrip *doop* wel enige [dia7]verwarring is ontstaan, begripsverwarring. En ook dat de doop momenteel wordt overgewaardeerd. Ik zal dat uitleggen.

Als het in de bijbel over 'doop' gaat, dan lezen wij dat met de ogen die de doop van nu kennen. Dat is niet terecht. In de bijbel is namelijk de ene doop de andere doop niet.

De doop door Johannes de Doper in de rivier de Jordaan is echt een andere doop dan die door de Here Jezus wordt bevolen. Die twee dopen kun je niet op een lijn stellen.

- Het verschil zie je al in Matteus 3. De doop door Johannes is een specifieke voorbereiding op de komst van het Koninkrijk. Het heeft met inkeer, met bekering te maken, het is symbool van een innerlijke reiniging met het oog op de nadering van Jezus en het werk dat Hij gaat doen.

- Het verschil zie je ook heel duidelijk in Handelingen 19. Paulus ontmoet op zijn reis in Efeze enkele leerlingen, aan wie hij vraagt of ze de heilige Geest hebben ontvangen. Die leerlingen kijken hem dan verbaasd aan – zij hebben zelfs nog nooit van een heilige Geest gehoord!

Op de vraag van Paulus hoe ze gedoopt zijn, zeggen ze: *met de doop van Johannes*.

Dan zegt Paulus: [dia8] *Johannes doopte de mensen om hen een nieuw leven te laten beginnen en zei tegen hen dat ze moesten geloven in degene die na hem kwam, in Jezus*.

Als de leerlingen dat horen laten ze zich alsnog dopen in de naam van de Heer Jezus. En wanneer Paulus hen de handen oplegt, daalt de heilige Geest op hen neer.

Hier kun je nog wel meer over zeggen, waar het me nu op gaat is dat er dus wel degelijk verschil is tussen de doop van Johannes en de doop in de naam van Jezus.

Dat alleen al moet ons voorzichtig maken om alles wat we lezen over 'doop' over een kam te scheren en 1 op 1 toe te passen op hoe wij nu tegen de doop aan moeten kijken.

[dia9] Het tweede wat ik graag wil inbrengen is de gedachte dat er tegenwoordig de neiging is de doop te overwaarderen, de doop belangrijker te maken dan 'ie is.

Dat klinkt misschien vreemd in een kerk die als [dia10.1]vrijgemaakte kerk juist op wilde komen voor het belang van de doop. Nou ja... van de doop op zich? Het ging bij de Vrijmaking in 1944 vooral [dia10.2]over wat God *beloofd* in de doop, en over hoe geldig dat is.

Even op vanmorgen toegepast: als de Here God nu tegen Rosan zegt: *kleine meid, [dia11.1] jij bent mijn kind* - [dia12.2]geldt dat dan alleen zolang Rosan inderdaad een meisje is dat in de Here God gelooft en Hem wil dienen?

Of is dat iets wat [dia11.3]de Here sowieso belooft, los van wat Rosan er later mee doet?

Als je het eerste van mening bent (dus dat het geldt zolang zij in God gelooft en Hem wil dienen) [dia11.4]*dan maak je de geldigheid van de doop afhankelijk van de mens*.

Onze kerken hebben gezegd: het is niet van een mens afhankelijk of de belofte die God in de doop geeft geldig is. Omdat de Here [dia11.5]die belofte geeft, gaat die belofte altijd op en blijft die belofte ook altijd gelden – beloofd=beloofd! Want God is trouw! Hij houdt van zijn kant het verbond in stand, ook als we dat van onze kant loslaten.

En dat is belangrijk, omdat je alleen zo er houvast aan hebt: je pleit op Gods beloften en op zijn verbond! Niet op wat wij mensen er mee doen... (wispelturig als we zijn). [dia12]

Dat is toch zo: als je gevoel het kompas is waar je op vaart – wat heb je daar nou voor vastigheid aan?! Want de ene keer is mijn gevoel bij God heel sterk en heel mooi, maar een andere keer juist helemaal niet, voel ik misschien bij God wel helemaal niks...

Daar op koersen geeft je geen houvast. Nee, dan mag je vasthouden aan wat je weet, aan wat God heeft gezegd en bekendgemaakt, aan het feit dat je bent gedoopt. *Ik ben gedoopt*, ik ben een kind van de Here, en dat geeft me vaste grond, uitzicht, hoop, rust, troost!

[dia13]Maar als de doop zo'n sterke en prachtige betekenis heeft, hoe kan je die dan ooit overwaarderen?

Nou, door het bijvoorbeeld vooral te hebben over het *moment* van de doop, of over *de doop op zich*. Door het te hebben over dat de doop alleen echt is geweest als het in *stromend* water is geweest en niet in *stilstaand*. Of dat je perse *ondergedompeld* moet worden en niet *besprenkeld*. Of door de indruk te wekken dat je pas gered wordt als je gedoopt bent, of daarmee pas een kind van de Here bent geworden. Door van de doop iets magisch te maken. Alsof alles ervan afhangt of je gedoopt bent. Alsof er dan pas wat gebeurt met je.

Bij zulke hoog gestemde verwachting kan enige nuchterheid geen kwaad.

- Want beseft goed dat het niet de doop is die je zalig maakt!

[dia14]Niet de doop maakt je zalig, maar de Here Jezus.

- De doop maakt je ook geen kind van God.

Het is precies andersom: [dia15]omdat je kind van God bent mag je gedoopt worden.

- Het is ook niet zo dat alleen maar mensen die gedoopt zijn in de hemel komen. [dia16]Je wordt niet door de doop behouden, maar door geloof alleen.

- En zeker, de doop is een heel mooi en waardevol teken en zegel. Maar denk alsjeblieft niet dat [dia17]het een garantiebewijs of toegangkaartje voor de hemel is.

[dia uit]

Dat laatste is precies de boodschap van Johannes de Doper.

De situatie in Johannes dagen is dat het Koninkrijk van de hemel in aantocht is. Sterker: de Koning komt eraan!

Nou, wat doe je als de Koning eraan komt?

Denk er maar aan dat Koningin Beatrix bij je op bezoek komt. Dan zorg je toch dat je er netjes uitziet, je gaat nog even naar de kapper, je koopt nieuwe kleren, je poetst je schoenen. Het tuinpadje wordt nog 's extra geveegd, en het huis gestofzuigd. Je bereid je daarop voor. Zo ging dat vroeger ook. De komst van de koning werd door een heraut aangekondigd, zodat iedereen er vast rekening mee kon houden: de weg klaar maken, de paden recht. Hobbels afgevlakt, kuilen juist volgestopt, etc.

Kom tot inkeer, want het koninkrijk van de hemel is dichtbij!

Johannes roept op tot inkeer. De mensen moeten beseffen dat een nieuwe tijd aanbreekt, ja dat het koninkrijk van God baan breekt.

Wanneer de mensen dat horen en Johannes zien gaat hun hart meteen sneller kloppen.

Daarom stromen de mensen van alle kanten toe. [dia18]

Ze herkennen wat in de Schriften staat! Jesaja's profetie wordt vervuld. Kijk maar: hij roept vanuit de woestijn. En zie je die kameelharen mantel van hem?

In de vorige preek, op nieuwjaarsdag, heb ik er al op gewezen dat Matteus als het ware een nieuw boek van Mozes schrijft. Dat de geschiedenis met Jezus opnieuw begint. [dia19]

Ook nu zie je dat, doordat het volk wéér door het water gaat. Misschien herinnering aan de doortocht door de Rode Zee, misschien wel aan de intocht in het beloofde land toen het door de Jordaan trok. Hoe dan ook, de gang is opnieuw door het water. [dia20]

Nu worden, als teken van inkeer, de mensen kopje ondergeduwd.

Nogmaals: daar wordt niet mee bedoeld de christelijke doop.

De doop door Johannes is een symbool van reiniging, zoals de mensen dat ook wel kenden als ze naar de tempel gingen. Dan moesten ze zich ook wassen, dan gingen ze soms ook door een ritueel bad. Zo laat je zien dat je weet waar je naar toe gaat, dat je weet wat komen gaat.

En het is prachtig om te zien: al die mensen die tot inkeer komen en hun zonden belijden. Die beseffen: Ja! De koning komt eraan! En dus kan ik niet alles maar laten zoals het is. Wat fout is, wat verkeerd is, wat zonde is moet weg. Daar moet ik mee stoppen. Ik moet anders gaan leven. Ik moet gereinigd worden, schoongewassen. Door het water heen een nieuw begin maken.

[dia21]Alleen: niet iedereen komt tot die inkeer.

Er blijven wat mensen aan de kant staan die denken dat zoiets voor hen niet nodig is.

In de beschrijving van Matteus zijn het de Farizeeërs en Sadduceeërs, de Joodse leidlieden.

Lucas trekt het breder: ook gewoon volk.

Johannes geeft hen de titel *adderengebroad*. Daar wordt mee bedoeld dat adders (kleine slangen) wegkruipen voor het vuur. Maar aan het vuur van het oordeel kan je niet ontkomen...

Daar moet je niet voor wegluchten, daar moet je je op voorbereiden.

Wie heeft jullie wijsgemaakt dat je veilig bent voor het komende oordeel? Breng vruchten voort die passen bij een nieuw leven. En denk niet bij jezelf 'wij zijn kinderen van Abraham'.

Het probleem van die Joodse leiders en anderen was - wat je ook als gedoopt christen kan hebben - het idee **dat het wel genoeg is als je erbij hoort**. Dat het voldoende is dat je Jood bent, dat het voldoende is dat je lid bent van de GKV, dat dat een toegangskaartje is voor de hemel.

En dat is dus niet zo.

Niet de *status* is belangrijk (het nageslacht van Abraham zijn, het in een christelijke kerk gedoopt zijn). Het gaat niet om die status, maar om wat die status uitwerkt en oplevert. Het gaat erom dat je ook echt leeft zoals past bij een kind van God. Het gaat erom dat je in je dagelijks leven laat zien en merken en horen en voelen dat je beseft dat de Koning in aantocht is en dat elk moment het oordeel kan vallen. Dat je telkens weer tot inkeer komt, je bekeert, je zonden wegdoet, je reinigt. Dat je goede vrucht voortbrengt - want de bijl ligt al klaar om iedere boom die geen goede vrucht draagt om te hakken.

Maar voor je nu gaat denken dat het toch allemaal weer van jou afhangt en dat je in feite op jezelf wordt teruggeworpen: gelukkig vertelt Johannes ook dat er na hem [dia22]iemand komt *die zal dopen met de heilige Geest en met vuur*.

Want het is de heilige Geest die je helpt om ook daadwerkelijk in en uit het geloof te leven.

De heilige Geest die op het Pinksterfeest als een vuur is uitgestort en die in een ieder van ons wil werken en in vuur en vlam wil zetten voor God. (De doop met de heilige Geest is dus wat er op Pinksteren is gebeurd.)

Gelukkig staat die Geest ons bij en maakt dat we vrucht kunnen voortbrengen.

Vrucht van de Geest waaraan ieder christen te kennen is: liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

Volgende week hopen we samen als gemeente het heilig avondmaal te vieren. [dia23]Laten we daarom tot inkeer komen, ons bekeren, ons reinigen, zodat we onze Gastheer Jezus Christus in de ogen kunnen kijken en deel kunnen hebben aan zijn lichaam en bloed.

Laten wij als gedoopte mensen (of als mensen die verlangen gedoopt te worden) niet in slaap vallen, lauw worden, de boel de boel laten, het allemaal wel geloven. Maar juist in vuur en vlam gezet door de Geest de Koning verwachten, de weg van de Heer gereed maken en zijn paden recht – want Hij komt er opnieuw aan!

Laat aan ons geplukt mogen worden de vrucht van de Geest, opdat die bijl voor ons niet nodig is!

Amen